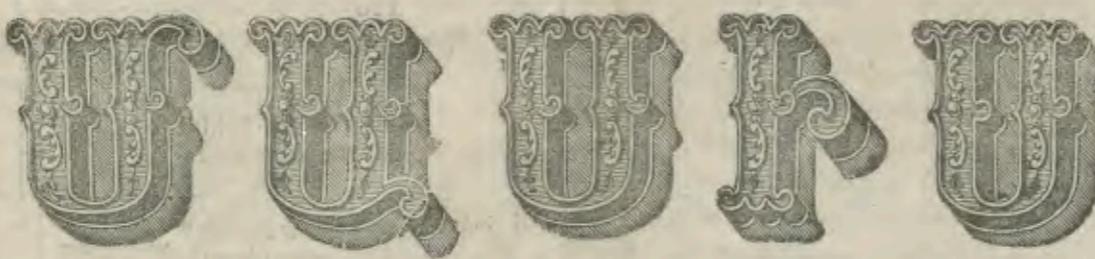

Մասին լրագիրն	5 անգամ	կը հրատա-
բակուի լաբարբը . 4 Օրաբերք եւ 1 Շաբթ-		
րերք :		
Տարեկան գին. Կ. Պոլսոյ համար 180		
" , Գալառաց „ , 10 Մհե		
Վեցամսնեայ գին Կ.Պոլսոյ „ , 90 Դ.րլ		
" , Գալառաց „ , 5 Մհե		
Խւրաքանիւր բաւոց գին		
Հաբարաբերք	60	Փրյ.
Օրաբերք	20	"

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԻՆ ԱԶԳՈՅԵՐ ԲԱՆԱԿՐՈՒՅՆ, ԵՒ ՏԱՏԵԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՎԱԼԻՊՈՅԼԻՑ 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Սպանիոյ յեղափոխութեան ինչ վախճան առնելիքը դեռ անստոյդ է։ Արտակցութիւններն իրենց գլխուն մնալով, ամեն մէկն իր ոյժը փորձելու եւ իր սկզբունքն ու ծրադիրն առաջ տանելու կաշխատի։ Պուրագոններուն անկումը միանգամ ընդ միշտ վճռուելէ ետեւ, ալ ոչ Իզապէլլա թագուհոյն որդւոյն Ծաթուրիոյ իշխանին, ոչ ալ Վ'օնքանսիէն դժոխն թագաւորութեան հաւանականութիւն կը մնայ։ Ուստի կամ հասարակապետութիւն, եւ կամ Իբերական՝ այն է Ռօրթուկալի հետ՝ միութիւնը միայն կը մնան։ Ըռաջնը թէպէտ ամենէն բանաւոր եւ հիմնական ճանքան է, բայցոչ Սպանիացւոց քաղաքակրթական աստիճանին եւ ճաշակին կը յարմարի, ոչ ալ եւրոպական տէրութեանց շատերուն հաճելի կուգայ։ Եպստամբութեան ամենէն նշանաւոր գըլուխը՝ Բրիմ զօրապետը՝ որ յառաջ հասարակապետական դրօշին յարածէր, Փարթիզի լրագիրներէն մէկուն ուղղած նամակին մը մէջ սահմանադրական միապետութեան կողմը կը բռնէ։ Ըսկէ զատ՝ միապետական եւ հասարակապետական մասերն հաւասարապէս ազատական սկլբանց կը հետեւին։ Ըռաջնոյն ծրագիրն աւելի պարզ է։ պահանջանելին են ընդհանուր քուէարկութիւն, անհաստական իրաւունք, Գաղղիոյ եւ Բրուսիոյ կամ ուրիշ տէրութեանց մէջ պատերազմ ծաղած ժամանակ բացարձակ էզոքութիւն, զինուորաց արձակուրդ, եւայն։ Խոկ սահմանադրական միապետութիւն ու զողները կը պահանջեն Իբերական թերակղզոյն երկու ժողովրդոց՝ Սպանիացւոց եւ Ռօրթուկալաց՝ միութիւնը, սահմանադիր ժողովը, կրօնից ազատութիւն, ու վանքերու եւ վանական ուխտերու եւ միաբանութիւններու բարձում, ընդհանուր քուէարկութիւն, ծրի եւ հարկագրիչ գաստիարակութիւն, որ պագրութեան, գաստիարակութեան եւ ընկերութեանց ազատութիւն, մահուան պատեց բարձում, եւայն։

Օտար տէլութիւններն Ապանիոյ նկատմամբ անմիջամտութեան ովզը բունքը լիովին կը յար գեն, Ըմեն եր կիրներու զանազան դոյներէ եղած աղատամիտ մամուլն Ապանիոյ յեղա փոխութիւնը համակրութեաւը կընդունի, Դզապէլլա Ռ. հազիւ իր ապաստանարանը հասած՝ սպանիական աղդին բողոք մ'ուղղեց, ուր ծովային եւ ցամաքային զօրաց ուխտադրժութեան դէմ դանդատելով կըսէ. և ‘Կոյն իսկ իշխանութեան ամենամեծ թշնամիններն իրենց անմիտ երազ ներտուն մէջ չեն խարհիր որ բարձրագոյն սկզբունքէ մը ծադած իշխանութիւնը չկրնար փոխութիւն կամ բարձր-

եւ մողորեալ զօրագունդերու կոյր աղ դեցութեամբ ո : Թռագուհին կը յուս սայ որ սպանիցցւոց մեծադոյն եւ անհուն մասը շուտով պիտի արժմնայ եւ ապստամբաց՝ լուծը թօթափիէ , բայց մինչեւ որ այն վայրկեանը գայ , իբրեւ Յպանիսց օրինաւոր թագուհի , հարկ համարերէ և օդոստափառ գաշ նակցի մը և երկիրն ապաստանիլ , որ պէս զի իւր աստիճանին եւ իր իւրաւունքն ւամբողջապէս զաւակացը ձգելու պարառոցը համեմատ շարժի : Իւր ոտքն օտար երկրի վրայ կը գնէ , բայց սիրտն ու աշքն անդադար իր եւ զաւակաց հայրենիքին վրայ դարձնելով՝ կը բողոքէ առաջի Շատուծոյ եւ մարդկանց , եւ յայտարարութիւն կը նէ թէ հզօրագոյն զօրութիւնը , յոր մէ ստիպուելով իւր թագաւորութիւն . նո իր ձուէ եւ ուսու իեմնէ : Փանա

Եալ կառւավարութիւնը ոչ միայն իր
դրամական պարագերը հասուցանեաւ
լու դժուարութիւններ կը հանէր, այս
եւ վաճառականութեան արգելքներ
կը գնէր եւ ներքին հարստութեան
աղբիւմները կը դոցէր : Ասոր հայ
մար քանի մ'անդամ Վնդղիա բոյ
լրուկին իր յարաբերութիւնները դադ
բեցնելու հարկին մէջ զանուեցաւ
վաճառական նաւերու եղած բռնու-
թեանց պատճառաւ : Բայց վերջապէս
լ սնարացի հարուստ վաճառականնե-
րըն իրենց վրէմն առևին, եւ յեղափո-
խութեան առաջին շփոթութեան մի
ջոցին մեծ քանակութեամբ ապրանք
մասուցին Ապանիա՝ առանց մաք
վճարելու, վասն զի անիշխանութիւ-
նըն առժամանակեայ կերպիւ մաքսա-
տուններն ալ դոցէր է :

ստիպեցաւ հնազանդիլ, եւ միայ
գերձակ մը « Աեցցէ Պօհեմիոյ թա
գը, մեք պսակեալ թագաւոր մը կու
զենք » պօռալուն համար բռնուելո
բանտարկուեցաւ : Եհա իրերն այ
վիճակին մէջ ըլլալով, հեռագիրը կ
ծանուցանէ թէ աւստրիական կա
ռակարութիւնը Պօհէմիան արտաք
կարգի վիճակի մը մէջ դրեր է :

Ս. Գապը նոր կոնդակ մ'ալ հանեց, որուլ բողոքականներն եւ ուրիշ կաթոլիկ չեղող ազգերը գալ տարբ գումարելիք ընդհանուր ժողովին կհրաւիրէ :

“ Աաթողիկ չեղաղները թէպէտ քրիստոնեայ անուամբ ալ փառաւու ըին, Քրիստոսի ճշմարիտ հաւատ քը չեն դաւանիր, եւ զուրկ են այն աստուածային եւ կենդանի իշխանութենէն, որ նախ քան դամենայն մարդոց հաւատք կը սովիրեցնէ, բարեկրը կը շտկէ, եւ յաւիտենական փըրկութեան կառաջնորդէ ։ Ուստի ըստ Ա. Պատվին՝ այն ընկերութիւնները խախուա հիմանց փայ ըլլալով, իրենց մէջ զանազան աղանդներ կը ծագին, եւ Ա. Պատվին իր հովուական պարտաւորութիւնը կը համարի անսնց առաջարկել որ ընդհանրական ժողովէն օգուտ քաղելով կաթողիկ եկեղեցւոյն հետ միանան : Բայց խստասիրա բաղոքականները, հերձուածողներն ու հերձամիկոնները հռոմէտական եկեղեցւոյ « ամսիսալ » դիլոյն « հայրական յորդուրանացն եւ սովոքիչ ձայնին խոռված կը կենան : Ենդգիոյ ամեննէն կարևոր լրագիրը՝ Ընդպատճակը՝ Ապավին հրաւելը ետ գարծնելով կըսէ . և Պապը կը պահանջէ մեղնէ որ մեր ճանքան թողունքը Ընդպատճակը ըլլալոր մեքալ իրեն առաջարկենք որ ինքնիր ճանքան ձգութեան ձգութեան մարէ, աշխարհիս կաթողիկութեանէ գումարու մասը ննջովիչ, ժամանակիս յառաջդիմութեան գէմ չի մաքառի . մէկ խօսքով կը հրաւիրենք զինքը որ կատարեալ բողոքական մըլլայ եւ ամեն բանէ առաջ իր առունը կարդի դնէ : Ա անճարեղ խորհրդածութիւն, զոր մեքալ խիստ իրաւացի կը համարինք : Խոկ արեւելեան եկեղեցւոյ եպիսկոպոսներուն ու զղեալ հըրաւելին գալու, այն ալ մինչեւ ցարդընդունելութիւն գտած չէ : Ա այբաքալագիս օրթոսոփս թէրթէրէն Ա իշխանթիս միայն յունաց պատրիարքարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Պատվին հրաւիրանաց գրին վրայ, խսկութիւններն այս հրաւելին արեւելեան եկեղեցւոյ թշնամնեք մը համարելով օրթոսոփս եպիսկոպոսաց հրաւելը կը կարդան որ զայն հերքեն Ա երջապէս Պատվին այս հրաւելը՝ բաղմամի եւ զօրաւոր հակառակորդաց հետ համաձայնութեան փորձ մը համարելու է՝ քան թէ սկզբ եւ միարանութեան իրական եւ անկեղծ ջանք մը : Պա

ՀԵՐԱԲԹԻ ԵՎ ԵՎԵՐԻ

ՃՈՂԵՆԱՐՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹ ԵՒԵԿՈՒԹԵՍՆ ՃԱՄԵՐԸ

1868 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ Յ ՀԻՆԳՉԱՐԹԻ ՕՐԵՆ ՍԿԱԵԱԼ ՄԻՆԶԵՒ
Դ ԽՈՐ ԿԱՐՁԱՂԲՈՒԹԻՒՆ

1 1/4	Թիւ Ծոյեն.	1 Վավաբէն Եւենիմահալէտ, Պէօյիւքտ, Թարտա . Եւենիք. Աթեն.
2 1/4		18 Եւենիմահալէտն Պէօյիւքտ . Թարտա . Եւենիք . Եւմիրկէն . Հիսար . Պէպէք, Ա անիբէց ուրբաթ օրերը 2 4/2ին .
3		16 Եւենիմահալէտն Պէօյիւքտ . Թարտա . Եւենիք . Եւմիրկ . Հիսար , Պէլլերտէյի (բաց ՚ի ուրբ.) :
4 1/2		14 Պէօյիւքտէրէեն Թարտադ . Եւենիք . Եւմիրկ . Հիսար . Պէպէք, Արնավուտ . Գուրուէ . Օրթա . Պէշիկթաշ :
3 3/4		6 Եւենիմահալէտն Պէօյիւքտ . Թարտադ . Եւենիք . Եւմիրկ . Հիսար . Պէպէք, Արնավուտ . (ուրբաթ օրերը Գուրուշէշմէ . Օրթաքէց , Պէշիկթաշ . Գաղպաթաշ :
5 1/2		1 Պէօյիւքտէրէեն Թարտադ . Եւենիքէց . Եւմիրկէն . Գանլըճա . ՀիսարՊէպէք, Արնավուտքէց . Գուրուշէշմէ . Օրթա . Պէշիկթաշ :
8		5 Եւենիմահալէտն Պէօյիւքտ . Թարտա . Եւենիք . Եւմիրկ . Հիսար , Պէպէք, Արնավուտ . Գուրուէ . Օրթաքէց , Պէշիկթաշ :
8 1/2		17 Պէօյիւքտէրէեն Թարտա . Պէյքօղ, Եւմիրկ . Գանլա . Արնավուտ . Պէլլերտէյ, Պէշիկթաշ :
10 1/4		14 Պէօյիւքտէրէեն Թարտա . Եւենիք . Եւմիրկ . Հիսար , Արնավուտ . Օրթաք . Պէշիկթաշ , Գաղպաթաշ :
1 1/4		2 Պէօյիւքտէրէեն . Պէյքօղ , Բաշտապալչ . Գանլըճա . Հիսար , Ա անիբէց . Եւնիկէլքէց . Պէլլերտէյի . Գուրուղիւննաւգ .
2 1/4		11 Պէօյիւքտէրէեն Թարտա . Պէյքօղ . Բաշտապալչ . Զուպուդ . Գանլըճա . Հիսար . Գանտիլիի . Ա անի . Եւնիկ . Պէլլերտ . Գուրզիւննաւգ .
4		17 Պէյքօղէն Բաշտապալչ . Գանլըճ . Ա . Հիսար Գանտիլիի . Ա անիբէց . Եւնիկէլք . Պէյէրտպ . (ուրբաթ օրերէն զատ) :
8 3/4		2 Պէօյիւքտէրէեն Պէյքօղ , Ա . Գանձէ . Գանլըճա . Ա . Հիսար , Ա անի . Եւնիկ . Պէյէրտպ . Գուրզի . Եւսիիւտար .
1 1/2		5 Արնավուտքէցէն Գուրուշէշմէ . Օրթաքէց , Պէշիկթաշ
2 1/4	8	" " "
3	5	" " "
4	8	" " "
5	11	" " "
10	17	" շիտակ (բաց ՚ուրբ .)
10 3/4	8	8 Արնավուտքէցէն շիտակ կամուրջ (ուրբաթ օրերը ժամը 10 1/2 Պէլլերտէյի և Պէշիկթաշ պիտի հանդիպի) :
ԿԱՄՈՒՐՋԵՆ ԵՎԵՆԻՔ ՇԱՏՈՆԵԼԵՆԵՐԸ ԲԱՅ Ի ԿՐԱԿԻ ՕՐԵՐԵՆ		
2 1/2		14 Գաղպաթաշ . Պէշիկթաշ . Օրթաքէց . Արնավուտքէց . Պէպէք Հիսար . Եւմիրկ . Եւենիք . Թարտապ . Պէօյիւքտէրէ :
3 1/2		1 Պէշիկթաշ . Օրթաքէց . Գուրուէ . Արնավուտքէք . Պէպէք . Հիսար . Եւմիրկ . Եւենիք . Թարտապ . Պէօյիւքտէրէ :
5		5 Գաղպաթաշ . Պէշիկթաշ . Օրթաքէց . Արնավուտքէոյ . Հիսար . Եւմիրկ . Եւենիքէց . Թարտապալիա, Պէօյիւք Եւենիմահալէ :
6 1/2		6 Պէշիկթաշ . Օրթաքէց . Արնավուտքէց . Պէպէք . Հիսար . Եւմիրկէն . Եւենիք . Պէյքօղ . Թարտապ . Պէօյիւքտէրէ :
8 1/2		14 Օրթա . Արնավուտքէրէ . Եւենիք . Եւենիք . Պէօյիւքտէրէ :
9 1/2		1 Պէլլերտէյի . Ա անիք . Հիսար . Եւմիրկէն . Եւենիքէց . Թարտապիս . Պէօյիւքտէրէ . Եւենիմահա . Գավաք (ուրբաթ օրերը Եւնիկէլքէց) :
10 1/4		18 Պէպէք . Եւմիրկէն . Եւենիք . Թարտապ . Պէօյիւքտ . Եւենիմահալէ :
10 1/2		16 Պէշիկ . Օրթա . Արնավուտքէրէ . Եւենիքէն . Աթենեա . Եւենիքէց , Թարտապիս . Պէօյիւքտէրէ . Եւենիմահալէ :
11		6 Գուրուշէշմէ . Պէպէք . Հիսար . Եւմիրկէն . Եւենիքէց . Թարտապ . Պէօյիւքտէրէ (ուրբաթ օրերը Օրթաքէց . Արնավուտքէոյ) :
3 1/2		1 Եւսկիւտար . Գուրզ . Պէլլերտպ . Եւնի . Ա անի . Գանտիլի . Հիսար . Գանլըճա . Ա . պահձէ . Պէյքօղ . Թարտապիս . Պէօյիւքտէրէ :
10		11 Պէլլերտ . Եւնիկէլք . Ա անիբէց . Գանտիլիլի . Ա . Հիսար . Գանլըճա , Զուպուդլը . Բաշտապահձէ . Պէյքօղ . Թարտապիս . Պէօյիւքտէրէ . բաց ՚ի ուրբաթ օրերէ :
10 3/4		17 Գուրզ . Պէլլերտպ . Եւնիկէլք . Ա անիբէց . Գանտիլիլի . Ա . Հիսար . Գանլըճա Բաշտապահձէ . Պէյքօղ . (ուրբաթ Պէօյիւքտէրէ)
11 1/4		5 Գաղպաթաշ . Գուրզ . Պէլլերտէյի . Եւնիկէլքէց . Ա անիբէց . Արնավուտքէց :
2 1/2		5 Հիտակ Արնավուտքէց :

U. S. B. H. S. P. U. L. G. U. T.

ԿՈՍՏԱՆԴՎՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՀԱԿՏԵՄԲԵՐ

U. S. S. T. P.

Յուրեն	Կարծր	Պէսարապիա	30—3
»	»	Աղադ	34—3
»	»	Պալչըք	27—2
»	»	Պուրկաղ	29—3
»	»	Թէքիսաղ	30—3
»	Կակուղ	Աղադ	30—3
»	»	Պէսարապիա	30—3
»	»	Պուրկաղ	26—2
»	»	Վառնա	25—2
»	»	Պալչըք	25—2
Կիրքա	Թունա		30—3
Եղիպատացորեն	Թունա		20—30—
	Անսատօլ	.	20—30—1
Գարի	Թունա		13—30—
»	Անսատօլ	.	13—20—

b091490

Պուրսա	180—250	<i>քիչ</i>
Անատօլու	160—250	<i>հզիկ</i>
Բոլոս	140—	
Էտիրնէ	180—	
Ծակած	60—75	<i>»</i>

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Բամկակ	Աէլզէ	Հօլսա	9-ուրուց
»	Խղմիր	»	10 —
»	Ուտանա	»	8-30 —
»	Պարսկաստան	»	6-30 —
»	Վլյաստան	»	7-30 —
Բուրդ	Անսատօլու	Ըուացուած	» 10-30 - 11-
»	»	Ըուացուած	» 5. 20 —
»	Բումէլի	Ըուացուած	» — 13
»	»	Ըուացուած	» — 6
Ճէլլի	Լնկ.	Խւ Գայս.	» 16-20 - 17
»	Մոխտուտ	»	14-20 —
»	Չըլում	»	13-20 —
Ամղը	Պարսկաստան	»	13-10 —
»	Անսատօլու	»	11 — 12
Սալէալ	Գաասթօմմալ	»	13 —
Թիթիթիք	Լնկիւրիւ	»	43 —
»	Գաստամմալ	»	44 —
»	Պէյրազար	»	44 —
»	Չէլչէզ	»	43 —
»	Վան	»	25 — 30
Մետաքս	Պարսկ. Բէշա	»	46 - 52
Աֆիօն			325 — 330
Քիթրէէ		»	33 — 35
Սուսամ		»	4 — 4-20
Կոտաւտի	հունա	Անսատ. Քիթ	37 —
»		Բումէլի	» 35 —
Օւլլ	Մաւաննա	Հօլսա	7-30 —

U.S. GOVERNMENT

»	Ապքլուկ	հօլուսի	9	—
Աճառ (Ապքօն)	Գանդակիս	»	7	—
»	»	Միսիլլի	»	5. ²⁰ —5.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Համականք թիո	100 հօլիան	730—850	զուրուշ
Շաքար փոշի Անգղ.	Կնդ.	228—229	գնդ.
» » Գաղղ.	»	226—227	»
» դրուի Գաղղ.	»	275—290	»
Չայ Քօնկօ	հօլիան	25—26	
» Բէքօ	»	40—65	
Սինակ (պարսց)	Կենդ.	290—295	
Պղպեղ (պիտիս)	հօլիայ	5—22	
Լեղակ (չիլիա)	Պէնկալա	»	110—135
» » Մարտաս	»	77—82	
Զինք տախտակ 100 հօլիա ֆր.	405—410		
Երկաթ ձողաձեռ		62—66	
» տախտակ		440—445	
» բեւեցու		65—	
Քարփիձա		92—	
Քրինձ խոսլիոյ 100 ֆիլ. ֆր.	40—40,20		
Կարագ եղ լիուսիոյ	դր.	13—10	
Խաղեար	»	25—	
Աբառմաչիթ Վիճնանա հօլիան		— 43	
» Թթիէսա եւ Գաղղ.	»	— 44	
Կապար (Պուրշուն	»	— 4,2	
Թհենեա (Թհենէ ու է) սուս մալ.	»	— 290	
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՆ • Խոսրով աղա թ. • Էսկիզ Ճեան.			
ԱՏԱԿԱՆ. Մ. Յակոբ աղա Տ. Գրիգ Քորեան.			
ԱՐԵՒՆՈՒՊՈՒ. Մ. Սաւքիսս աղա Գայուսահան:			
ՏՐԱՊԻՉՈՅ. Պ. Խաչատրու Ելմասեան. ԿԱՐԵՆ. Կարապետ պատուելի Զա- քարեան.			
ԵԱԾ. Մ. աղա Խաչիկեան.			
ՀԱԼԵՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մար- գարեան.			
ԵՐՉԱԿԱՅ. Ընթերցասիրաց Թանգարան ՎԱՆ. Գրիգոր աղա Խաճանեան.			
Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրութիւ դողներու այս աեղերին մէկուն հնատ կընան թղթակիթի			
ՀԱՄԱՊԵՐ-ՑՈՐէՆ Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՑԵԱՆ			
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՒ ԼՐԱԳՐՈՅ			
Կ. ՊՈՒՏԻ ԶԵՆԻ և ԽԱՅ.			